

Uchwała Nr 4200/II/63/2020

II Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej

w Katowicach

z dnia 20 kwietnia 2020 r.

w sprawie opinii o przedłożonym przez Wójta Gminy Ślemień sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2019 rok

Na podstawie art. 13 pkt 5 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137) w związku z art. 267 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.) – II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach:

Przewodnicząca Bernadeta Dziedziak

Członkowie Tadeusz Stawowczyk

 Piotr Wybraniec

u c h w a ł a, co następuje:

§ 1.

Wydaje się **pozytywną z zastrzeżeniami** opinię o przedłożonym przez Wójta Gminy Ślemień sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2019 rok.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Wójt Gminy Ślemień przedłożył Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach sprawozdanie roczne z wykonania budżetu gminy za 2019 rok, działając na podstawie art. 267 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.). Sprawozdanie zostało przedstawione z zachowaniem ustawowego terminu.

II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach dokonał analizy przedłożonego sprawozdania i stwierdził, co następuje:

1. Budżet gminy na rok 2019 został uchwalony uchwałą Rady Gminy Ślemień Nr IV.26.2018 z dnia 19 grudnia 2018 r. W przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2019 rok nie występują rozbieżności w stosunku do danych zawartych w sprawozdaniach złożonych przez jednostkę samorządu terytorialnego na podstawie rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1393 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773).

2. Sprawozdanie z wykonania budżetu za 2019 rok jest kompletne, gdyż zawiera informacje wymienione w art. 269 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, tj. w szczególności:

a) wykonane dochody i wydatki, w szczególowości określonej jak w uchwale budżetowej, które wyniosły:

- dochody **17.678.365,59 zł**, tj. **99,0 %** planu,

- wydatki **17.655.223,21 zł**, tj. **96,4 %** planu.

Wykonanie budżetu zamknęło się nadwyżką budżetową w kwocie **23.142,38 zł**, wobec planowanego deficytu budżetowego w wysokości **-445.199 zł**.

Został spełniony wymóg wynikający z art. 242 ust. 2 i ust. 3 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki z zastrzeżeniem, że wykonane wydatki bieżące mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki jedynie o kwotę związaną z realizacją wydatków bieżących z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 tej ustawy, w przypadku gdy środki te nie zostały przekazane w danym roku budżetowym. Za rok 2019 została osiągnięta nadwyżka operacyjna w kwocie **1.180.189,48 zł**;

b) zawarto zmiany w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych /tj. środków unijnych i innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi/, dokonane w trakcie roku budżetowego;

c) przedstawiono zaawansowanie realizacji programów wieloletnich, jednak Skład zaleca przedstawienie stopnia realizacji wieloletnich przedsięwzięć /w formie np. procentowej/ w całym okresie ich realizacji.

3. Zgodnie z art. 6r ust. 2e ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r. poz. 2010 z późn. zm.), który nakłada na gminę obowiązek ujmowania w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu:

- a) informacji o dochodzie z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- b) informacji o wydatkach poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi z wyszczególnieniem kosztów, o których mowa w ust. 2–2c;
- c) objaśnień do powyższych

- przedstawiono w przedłożonym sprawozdaniu /s.52, 109-110/ niektóre z wymaganych informacji /brak między innymi objaśnień dotyczących przeznaczenia nadwyżki dochodów nad wydatkami, brak przedstawienia wydatków w podziale na koszty wg ust.2 do 2c, zawarto usuwanie eternitu w rozdziale 90002/.

4. W przedłożonym sprawozdaniu zostały zawarte również inne dane liczbowe i informacje, które obrazują wykonanie budżetu w 2019 roku pod względem finansowym i rzeczowym. Skład w nawiązaniu do danych sprawozdania sygnalizuje jak poniżej:

- wydatki na usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest winny być klasyfikowane w rozdziale 90026 Pozostałe działania związane z gospodarką odpadami,
- dochody pochodzące z opłat za korzystanie ze środowiska należy klasyfikować w §0690 Wpływy z różnych opłat,
- wykonanie wydatków w §4019 wg danych ze strony 107 sprawozdania wynosi 100,04% i przekracza plan.

Skład nadmienia również, że:

- w części tabelarycznej zawierającej dochody nie zawarto podziału na dochody bieżące i majątkowe,
- w uchwale budżetowej wydatki uchwalono w szczególności dział/rozdział/grupa/paragraf, a z kolei w sprawozdaniu przedstawiono tylko podział wydatków na jednostki realizujące wydatki z podziałem dział/rozdział/ bez grup/paragraf/.

Ponadto Skład przypomina, że zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 111 wykorzystywane są na realizację:

- a) gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- b) zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii

- i nie mogą być przeznaczane na inne cele.

Skład przypomina o obowiązku przestrzegania wszystkich szczególnych zasad wykonywania budżetu i przeznaczania wynikających z przepisów ustaw dochodów na imienne wskazane wydatki wymienione w tych przepisach.

5. Ze sprawozdania Rb-Z - o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji – wynika, że stan zobowiązań Gminy według tytułów dłużnych, na koniec 2019 roku wynosił **5.082.746,59 zł**, co stanowiło **28,8%** wykonanych dochodów. **Skład Orzekający zwraca uwagę, że zadłużenie Gminy utrzymuje się na stosunkowo wysokim poziomie i wzrosło w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego.**

6. Na koniec 2019 roku została zachowana relacja wynikająca z regulacji zawartej w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, co stanowi warunek konieczny do uchwalenia budżetu. Relacja zawarta w art. 243 ustawy ulega poprawie, po uwzględnieniu wyników wykonania budżetu 2019 roku. Jednak zachowanie relacji stało się możliwe dzięki zastosowaniu wyłączeń ustawowych.

7. Przedłożona ze sprawozdaniem rocznym z wykonania budżetu za 2019 rok, informacja o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego zawiera wymagane dane, określone w art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

8. Skład Orzekający zapoznał się również z informacjami dodatkowymi zawartymi w sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy za 2019 rok i stwierdził, że w dalszym ciągu występują poważne zagrożenia związane z koniecznością zwrotu przez Gminę środków finansowych wraz z odsetkami - otrzymanych we wcześniejszych latach w formie dotacji, wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy o finansach publicznych. Z przedstawionych danych wynika, że jest realizowany obowiązek zwrotu do budżetu państwa części dotacji związanej z usuwaniem skutków powodzi w ratach ze spłatą do 2021 roku. Ponadto w dalszym ciągu w Gminie Ślemień występuje zagrożenie konieczności dokonania zwrotów bardzo znaczących kwot środków finansowych z tytułu otrzymanych w latach wcześniejszych dotacji ze środków budżetu UE, ze względu na toczące się postępowania sądowe dotyczące zasądzonych zwrotów oraz postępowania administracyjne mogące skutkować obowiązkiem dokonania zwrotów otrzymanych środków wraz z odsetkami za zwłokę. Są to zobowiązania objęte:

- 1) Decyzją Nr 775/RR/2016 z dnia 26 kwietnia 2016 roku dotyczącą zwrotu dofinansowania dla zadania pn. „Rozbudowa sieci sanitarno – wodociągowej i oczyszczalni ścieków w Gminie Ślemień etap I – zadanie 2”. Kwota należności głównej – 3.305.741,92 zł wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych;
- 2) Decyzją Nr 2141/FR/2019 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 8 sierpnia 2019 roku dotyczącą zwrotu dofinansowania dla projektu pn. „Rozbudowa sieci sanitarno – wodociągowej i oczyszczalni ścieków w Gminie Ślemień etap I – zadanie 2” kwoty 499.028,52 zł wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych;

- 3) Decyzją Nr 2596/RR/2019 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 18 września 2019 roku utrzymującą w mocy decyzję Zarządu Województwa Śląskiego nr 502/FR/2018z dnia 7 lutego 2018 r. w przedmiocie zwrotu dofinansowania przyznanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013, a dotyczącą zwrotu dofinansowania dla projektu pn. „Rozwój infrastruktury turystycznej w Gminie Ślemień” kwoty 212.064,38 zł wraz z odsetkami stanowiącej płatność z dotacji rozwojowej oraz kwoty 298.097,25zł wraz z odsetkami stanowiącej płatność ze środków europejskich.

Zobowiązania te nie są prawomocnie orzeczone, trwają postępowania odwoławcze.

W ocenie Składu Orzekającego istnieje bardzo duże zagrożenie dotyczące konieczności zwrotu tych dotacji wraz z odsetkami, co może w efekcie spowodować bardzo poważne konsekwencje w prowadzeniu prawidłowej gospodarki finansowej Gminy, a w szczególności prowadzić do trudności w regulowaniu zobowiązań. Występuje ponadto zagrożenie związane z możliwością uchwalenia i zrównoważenia budżetów jednostki samorządu terytorialnego w latach przyszłych. Aktualna sytuacja wymaga prowadzenia stałego monitoringu sytuacji finansowej Gminy przez jej Organy, na co Składy Orzekające tut. Izby zwracały uwagę Organom Gminy wielokrotnie we wcześniej wydawanych opiniach. Należy dokonywać szczegółowej i wszechstronnej oceny sytuacji finansowej pod kątem wszystkich potencjalnie możliwych działań oszczędnościowych i racjonalizujących wykonywanie budżetu, aby umożliwić w sytuacji zwrotu środków wykonywanie przez Gminę nałożonych na nią zadań publicznych.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach orzekł - jak w § 1 uchwały.

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, wniesione w **terminie 14 dni** od dnia jej doręczenia.

Przewodnicząca
II Składu Orzekającego
Członek Kolegium
Bernadeta Dziędział